

DUK apie rekomendacinį dokumentą dėl neveiksnių paskolų

1 Kokia rekomendacinio dokumento bankams apie neveiksnius paskolas paskirtis?

Rekomendaciniame dokumente išdėstyti kokybiniai priežiūriniai lūkesčiai, o kartu ir reikalavimas, kad bankai nusistatytų ir įgyvendintų kiekybinę politiką ir tikslus neveiksnių paskolų (toliau – NP) klausimu. Dokumentas parengtas išnagrinėjus geriausią ES valstybių narių ir kitų šalių praktiką. Jame aptariama daugybė su NP valdymu susijusių klausimų. ECB Bankų priežiūra dėl šio dokumento rengia konsultacijas, norėdama užtikrinti, kad jame atsižvelgta į visus šiai rinkai aktualius aspektus.

Viena pagrindinių dokumente nagrinėjamų temų – NP strategijų įgyvendinimas tiesiogiai ECB Bankų priežiūros prižiūrimuose bankuose. Bankų prašoma per keletą mėnesių įdiegti patvirtintas NP strategijas su nustatytais NP mažinimo tikslais. Į šiuos tikslus turi būti tinkamai atsižvelgiama bankų vadovams skirtose skatinimo sistemose, o bankų valdymo organai turi akylai stebėti jų įgyvendinimą. Bankų taip pat prašoma įdiegti tinkamas NP mažinimo ir valdymo struktūras.

2 NP problema nėra nauja. Kodėl ECB Bankų priežiūra tik dabar imasi ją spręsti?

Kai kurių euro zonos bankų didelio NP portfelio problemą pradėta spręsti 2014 m. atliekant išsamų vertinimą. Tada pirmą kartą bankų turtas buvo įvertintas pagal visiems vienodus kriterijus, todėl pagerėjo atidėjinių lygis, o tai priežiūros institucijoms suteikė tvirtą pagrindą toliau spręsti šį klausimą. Tuo metu ECB Bankų priežiūra sprendė pavienių bankų NP problemas vykdydama kasdienę priežiūrą. Jau tada buvo taikytos kai kurios rekomendaciniame dokumente išdėstytos nuostatos.

Anksčiau buvo taikomi labai įvairūs priežiūros metodai ir skirtinga praktika, todėl pagrindinis šio rekomendacinio dokumento tikslas – suvienodinti sąlygas ir aiškiai išdėstyti, ko tikimasi iš svarbių kredito įstaigų.

Nuolat stebėsime NP raidą ir prireikus plėsime rekomendacinio dokumento apimtį. ECB pripažįsta, kad norint NP lygį sumažinti iki priimtino reikia laiko, todėl artimiausiu metu pamažu vis daugiau dėmesio bus skiriama stebėjimui, ar atidėjiniai formuojami ir skolos nurašomos laiku.

3 Kas toliau? Kada bankams nustatysite kiekybinius tikslus ir laiko terminus?

Visų pirma, bankai patys turi įgyvendinti tinkamas savo NP portfelių valdymo strategijas. Todėl rekomendacinis dokumentas bus naudojamas kaip pagrindas priežiūriniam dialogui su pavieniais bankais. Vieni bankai savo NP problemas turi spręsti sparčiau nei kiti. Jie turi intensyviai dirbti ir parengti patikimus planus ir numatyti pakankamai išteklių šiam klausimui spręsti. ECB stebės, lygins ir, vykdydamas kasdienę priežiūrą, vertins, ar bankai imasi tinkamų priemonių.

Be to, didelius NP portfelius turintiems bankams ECB padidins priežiūrinės atskaitomybės reikalavimus ir, kaip išdėstyta rekomendaciniame dokumente, ECB tikisi, kad bankai viešai skelbs daugiau informacijos apie NP.

4 Ar bankai privalo laikytis jūsų rekomendacijų dėl NP? Ar jie turi teisę palaukti, kol, pavyzdžiui, atsigaus turto kainos?

Kol kas rekomendacinis dokumentas pateiktas konsultacijoms, tad jo tekstas dar negalutinis. Kadangi dokumentas tik rekomendacinis, jis nėra privalomas, tačiau tikimės, kad bankai jų priežiūrą vykdančių institucijų rekomendacijas vertins labai rimtai. Todėl ECB tikisi, kad jo tiesiogiai prižiūrimos kredito įstaigos – pagal savo NP problemos mastą ir rimtumą – laikysis dokumente išdėstyty rekomendacijų.

Per dažnai praeityje taikyta strategija „palaukime ir pamatysime“ problemos išspręsti nepadėjo. Ekonomikos atsigavimas – svarbus veiksnys sprendžiant didelio NP portfelio problemą, tačiau reikia nepamiršti, kad tik stiprūs ir aktyviai savo problemas, susijusias ir su NP, sprendžiantys bankai gali užtikrinti pakankamą ekonomikos finansavimą ir taip pagreitinti ekonomikos atsigavimą. Todėl ECB Bankų priežiūra tikisi, kad didelį NP portfelį turintys bankai sieks realistiškų ir didelių NP mažinimo tikslų.

5 O kokių tikslų buvo parengtas geriausios praktikos sąvadas? Kuo jis skiriasi nuo rekomendacinio dokumento?

Sąvade pateikiami aštuonių valstybių narių geriausios praktikos pavyzdžiai ir jis skirtas, pirma, paaiškinti kai kuriuos rekomendaciniame dokumente išdėstyty aspektus ir, antra, rekomenduoti galimas nacionalinės teisės aktų pataisas ar kitokius pakeitimus, kurie galbūt padėtų spręsti NP problemas.

Jame taip pat pabrėžiama, kad dėl skirtingų nacionalinių teisės sistemų ir suvaržymų vien tik bankų priežiūros priemonėmis NP problemų išspręsti nepavyks. Todėl rengiant individualias bankų strategijas būtina atsižvelgti į nacionalines aplinkybes bei turimas priemones ir į bankų specifiką. Tačiau tai, kad nėra galimybės pasinaudoti kai kuriomis priemonėmis, pavyzdžiui, nėra likvidžios antrinės NP rinkos, negali būti dingstis iš viso nespręsti NP klausimų.

Sąvadas bus baigtas rengti per keletą ateinančių mėnesių, kai NP klausimams nagrinėti sudaryta darbo grupė apžvelgs ir surašys likusių šalių praktikos pavyzdžius.